

IVA is een zelfstandig instituut voor toegepast sociaal wetenschappelijk beleidsonderzoek, verbonden aan de Universiteit van Tilburg. Het instituut verricht kwalitatief hoogwaardig contractonderzoek in opdracht van de overheid, het bedrijfsleven en particuliere instellingen. IVA doet onderzoek op de volgende kennisgebieden:

- Arbeidsmarkt;
- Sociale zekerheid;
- Organisatie en personeelsbeleid;
- Onderwijs en cultuur;
- Gezondheid en welzijn;
- Bestuur en beleid;
- Veiligheid en criminaliteit.

In deze bijdrage worden enkele van deze kennisgebieden uitgewerkt. Voor het overige wordt verwezen naar www.iva-tilburg.nl.

1. Arbeidsmarkt

IVA ontwerpt instrumenten om op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in te spelen. De behoefte aan toekomstgerichte informatie over de arbeidsmarkt en de behoefte aan onzekerheidsreductie zullen in de komende jaren immers blijven bestaan.

Simulatiemodel

Een van de instrumenten die IVA kan ontwikkelen, is een simulatiemodel. Zo'n model brengt in de eerste plaats de belangrijkste recente ontwikkelingen rond vraag en aanbod in een specifieke sector bij elkaar, onder meer onderscheiden naar regio's en kwalificatieniveaus. Daarnaast biedt het model de gebruikers de mogelijkheid om op basis van eigen varianten en scenario's een doorberekening te maken voor de komende jaren.

Arbeidsradar

De Arbeidsradar is een instrument dat voor een bepaalde beroepsgroep of in een bepaalde sector de arbeidsmarktsituatie onderzoekt. Door een integrale analyse wordt vastgesteld wat de kwantitatieve en kwalitatieve knelpunten zijn. Voor deze punten worden creatieve oplossingen aangedragen. De achterliggende filosofie van de Arbeidsradar is dat alleen een integrale analyse en aanpak resultaat kunnen boeken. Op zichzelf staande oplossingen pakken de problemen niet grondig genoeg aan. Dat heeft tot gevolg dat in de radar expliciet aandacht is voor onderwijs en scholing, inrichting van de arbeidsorganisatie in relatie tot de strategie van de instelling, reserves onder de beroepsbevolking en de werking van de arbeidsmarkt als geheel. Door deze integrale aanpak brengt de

Arbeidsradar tevens verschillende partijen bij elkaar.

IVA onderzoekt verder in opdracht van specifieke bedrijven de economie van werking en selectie. Daarbij is door het analyseren van een grootschalig en meerjarig databestand een model ontwikkeld dat inzicht biedt op organisatieniveau in de instroom en doorstroom van verschillende soorten medewerkers. Ook doet IVA voor bedrijven onderzoek naar de middellangetermijnontwikkelingen aan de aanbodzijde van de (regionale) arbeidsmarkt(en). Verder kunnen de onderzoekers van IVA een quick scan maken van de ontwikkeling van het personele verloop in specifieke sectoren. Tot slot doet IVA in opdracht van de overheid regelmatig evaluatieonderzoek, bijvoorbeeld naar de effecten van de wetgeving.

2. Sociale zekerheid

Binnen het kennisgebied 'Sociale zekerheid' zijn er twee clusters van onderzoek te onderscheiden. Het ene cluster betreft voornamelijk onderzoek op het terrein van activering en reïntegratie van bijstandsgerechtigden en langdurig werklozen. Binnen het andere cluster zijn ziekteverzuim, arbeidsongeschiktheid en reïntegratie van arbeidsgehandicapten de belangrijkste items.

IVA doet verder onderzoek naar de reacties van werkgevers op veranderingen in de wet- en regelgeving. Veranderingen die er met name op gericht zijn het beroep op de Ziektewet en de WAO te verminderen door een toenemende verantwoordelijkheid te leggen bij werkgevers voor het voorkomen en beperken van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid.

Verder wordt onderzoek verricht naar de gevolgen van de uitvoering van de Ziektewet en de WAO voor de zogenaamde vangnetgroepen (zwangere vrouwen, WW'ers, uitzendkrachten en arbeidsgehandicapten).

Ook onderzoeken we het arbo- en verzuimbeleid bij bedrijven, waarbij risicobeheersing en (vroegtijdige) reïntegratieactiviteiten centraal staan. Tevens is IVA betrokken bij het monitoren en evalueren van grote landelijke reïntegratietrajecten voor WAO'ers.

3. Organisatie en personeelsbeleid

Binnen 'Organisatie en personeelsbeleid' doet IVA onder meer onderzoek naar de tevredenheid van werknemers, leeftijdsbewust personeelsbeleid, werkdruk en arbeidstijden. Als gevolg van ontwikkelingen in het veld komen er binnen het onderzoek ook thema's bij, zoals ontwikkelingsgericht personeelsbeleid, competentie management, CAO-vernieuwing en zorg en arbeid.

Tevredenheid van werknemers

IVA heeft een instrument ontwikkeld om op een systematische en flexibele manier de tevredenheid van medewerkers te kunnen meten. Dit instrument, de PIVA, is een modulair opgebouwde vragenlijst die bestaat uit allerlei relevante thema's. Deze worden gemeten door middel van gevalideerde vraagblokken en schalen, waarbij de mogelijkheid bestaat thema's uit te werken via verdiepingsvragen. Tevens is het instrument verder ontwikkeld in de richting van een instrument om de beleving van reorganisaties te evalueren, de betrokkenheid van medewerkers te meten of de beleving van thuiswerkplekken te evalueren.

Leeftijdsbewust personeelsbeleid en employability

Het tweede thema dat nadrukkelijk in de belangstelling staat is leeftijdsbewust personeelsbeleid en employability. Op het terrein van leeftijdsbewust personeelsbeleid heeft IVA onderzoek gedaan dat moet leiden tot een aanzet voor pilots in specifieke sectoren. Employability is een breed begrip, waaronder wordt verstaan beleid gericht op een brede en blijvende inzetbaarheid van het personeel. Binnen dit onderwerp zijn onderzoeken gedaan naar de mogelijkheden om persoonlijke ontwikkelingsplannen, teamontwikkelingsplannen en coachingsinstrumenten in te zetten. Ook voert IVA een inventarisatie uit naar 'best practices' van employabilitybeleid in diverse bedrijven.

Arbeidstijden

Traditioneel is onderzoek op het gebied van arbeidstijden een terrein waarop IVA veel expertise heeft. Al gedurende meerdere jaren voert IVA onderzoeken uit op dit terrein. Samen met organisaties ontwikkelt IVA een plannings- en roostersystematiek.

Beleidsadvisering

In toenemende mate draagt IVA de opgedane kennis niet meer alleen over via rapportages, workshops en dergelijke maar ook door samen met de klant diens beleid daadwerkelijk te verbeteren. Dat gebeurt op terreinen waarop IVA al jarenlang goed thuis is, zoals het ontwikkelen van een beleid voor deeltijdarbeid en het ontwikkelen van een plannings- en roostersystematiek. IVA doet dat ook in sectoren waar het voorheen onderzoek verrichtte naar werkdruk, organisatie模ellen en taakbeleid. In toenemende mate draagt IVA deze kennis aan individuele instellingen over en vertaalt het de kennis samen met die instellingen naar hun eigen werksituatie.

Managementleergang

De aanwezige algemene kennis van actuele ontwikkelingen in het veld van personeelsbeleid gebruikt IVA ook om een managementleergang voor grote organisaties te ontwikkelen. Een opleidings- en trainingsbureau geeft de opleidingen, IVA stuurt deze inhoudelijk aan.

4. Onderwijs en cultuur

Op het gebied van 'Onderwijs en cultuur' wordt onder meer onderzoek uitgevoerd naar integraal personeelsbeleid en organisatieontwikkeling.

Integraal personeelsbeleid

HRM-beleid of integraal personeelsbeleid is een van de kernthema's binnen het onderzoek in het onderwijs. Daarbij volgt IVA de thema's zoals die door de CAO-partners worden afgesproken in het kader van de invoering van integraal personeelsbeleid binnen de hele onderwijssector. Die thema's hebben bijvoorbeeld betrekking op loopbaanmodellen, de instroom van nieuwe medewerkers en teambelonningsbeleid. Verder ondersteunt het onderzoek scholen bij het invoeren van taakbeleid, onderdelen van personeelsbeleid of bij de inventarisatie van werkdruk met mogelijke oplossingen.

Organisatieontwikkeling

Kwaliteitszorginstrumenten zijn belangrijk in het kader van de evaluatie en verbetering van de interne processen van organisaties. IVA ontwikkelt instrumenten bij bijvoorbeeld de ontwikkeling van leerlingzorg. IVA is verder intensief betrokken bij de opleiding voor Strategisch Management van Onderwijs en Educatie die aan de TIAS Businessschool (KUB) wordt verzorgd.

Andere belangrijke onderzoeksterreinen zijn 'leren en werken', 'stelsel en sturing' en 'ICT in het onderwijs'.

5. Gezondheid en welzijn

Op het terrein van 'Gezondheid en welzijn' houdt IVA zich bezig met allerlei vormen van beleidsonderzoek, met name in de fase van probleemverkenning, beleidsontwikkeling en evaluatie. Het IVA-onderzoek is niet sectorgebonden; zowel ouderenzorg, GGZ en gehandicaptenzorg als curatieve zorg en welzijn zijn terreinen waar het onderzoek zich afspeelt.

6. Bestuur en beleid

'Bestuur en beleid' houdt zich bezig met onderzoek en advies op het terrein van sturingsvraagstukken binnen en tussen organisaties. Binnen organisaties gaat het daarbij om de wijze waarop verhoudingen tussen verschillende (bestuurs- en management)lagen in een organisatie zijn vormgegeven, hoe deze worden aangestuurd en waar knelpunten liggen in deze aansturing. Tussen organisaties hebben sturingsvraagstukken betrekking op onderlinge relaties, afhankelijkheden en coördinatiemechanismen. Het meest zichtbaar zijn die in beleidsnetwerken en beleidsketens. In dit verband wordt veelvuldig gebruikgemaakt van spel-simulaties, maar daarnaast ook van vormen als interactieve scenario-ontwikkeling, brainstorming en creatieve workshops.

7. Veiligheid en criminaliteit

De groep 'Veiligheid en criminaliteit' concentreert zich op de onderwerpen geweldscrimi-

naliteit, internationale samenwerking tussen politie en justitie en slachtofferzorg. Daarnaast voert IVA dit onderzoek uit binnen zijn traditionele aandachtsvelden, zoals arbeidsmarkt, personeel en onderwijs. Onderzoek naar roosterproblematiek en andere organisatorische vraagstukken bij de politie zijn daarvan voorbeelden.

Contactpersonen

Arbeidsmarkt

- drs. John Dagevos,
J.F.L.M.M.Dagevos@kub.nl
- dr. Gerard Evers, G.H.M.Evers@kub.nl

Sociale zekerheid

- drs. Tris Serail, S.Serail@kub.nl
- drs. Ellen Schellekens,
E.I.L.M.Schellekens@kub.nl

Organisatie en personeelsbeleid

- drs. Anja Klomps, A.J.Klomps@kub.nl
- dr. Willem de Lange,
W.A.M.deLange@kub.nl

Onderwijs en cultuur

- dr. Marc Vermeulen, M.Vermeulen@kub.nl
- drs. Marjan Vermeulen,
Marjan.Vermeulen@kub.nl

Gezondheid en welzijn

- drs. P. van den Akker,
P.A.M.vdnAkker@kub.nl

Bestuur en beleid

- drs. R. Pranger, R.Pranger@kub.nl

Veiligheid en criminaliteit

- drs. A. Spapens, A.C.Spapens@kub.nl